

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 4Ndt/28/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113011674
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Šišková
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2113011674.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudkýň JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci odsúdeného C. T., pre zločin lúpeže § 188 ods. 1 Trestného zákona, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 3PP/122/2013 na neverejnom zasadnutí konanom 22. septembra 2020 v Bratislave, o návrhu odsúdeného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, takto

rozhodol:

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, trestná vec odsúdeného C. T., vedená na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 3PP/122/2013 sa tomuto súdu n e o d n í m a .

odôvodnenie:

Na Okresnom súde Trnava sa vedie pod sp. zn. 3PP/122/2013 trestné konanie proti odsúdenému C. T. (ďalej aj len „odsúdený“), pre zločin lúpeže § 188 ods. 1 Trestného zákona. Pred verejným zasadnutím konaným na Okresnom súde Trnava dňa 7. novembra 2019, kde sa malo rozhodovať o osvedčení, neosvedčení odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, odsúdený predložil návrh na odňatie a prikázanie veci a všeobecnú námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Okresného a Krajského súdu Trnava.

Predmetné podanie bolo Okresnému súdu Trnava doručené dňa 29. októbra 2019. V uvedenom podaní odsúdený žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) o lepšie zistenie skutkového stavu veci, dodržiavanie zásad trestného konania a nestranné, objektívne a spravodlivé rozhodnutie prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná. Taktiež namietal zaujatosť všetkých sudcov Okresného a Krajského súdu Trnava. Poukazoval na to, že dôležitými dôvodmi pre odňatie veci a jej prikázanie inému súdu treba predovšetkým rozumieť také dôvody, ktoré zaisťujú nestranné a zákonné prejednanie veci, náležité zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich zásad trestného konania, výchovné pôsobenie trestného konania na obžalovaného i na ostatných občanov, pričom všetky okolnosti majú zabezpečiť najmä dôveru občanov v nestranné, objektívne a spravodlivé rozhodnutie súdu. Pri úvahe či v konkrétnej prejednávanej trestnej veci sú dané dôležité dôvody pre delegáciu, nie je možné vychádzať len z jedného určitého hľadiska či okolnosti, ale je treba zvažovať všetky do úvahy prichádzajúce okolnosti prípadu vo vzájomnej súvislosti. Následne vyjadril presvedčenie, že v jeho prípade tieto zásady neboli rešpektované.

Poukázal aj na to, že vec môže byť delegovaná aj z dôležitých dôvodov. Nakoľko odsúdený má trvalé bydlisko v F., navrhol delegovať vec Okresnému súdu Nitra. Zároveň žiadal, aby sudcovia Okresného súdu Trnava a Krajského súdu v Trnave boli vylúčení z rozhodovania v danej veci. Podľa názoru odsúdeného objektívna, ani subjektívna nestrannosť sudcov, ktorá sa viaže k ich osobnému presvedčeniu a ich vnútornej zaujatosti voči stranám, nie je dodržaná. Nakoniec konštatoval, že okresný sudca nedodrжал zákonný postup, nakoľko neupovedomil odsúdeného na skutočnosť, že pojednávanie zo dňa 20. júna 2019 bolo odročené.

Dňa 20. novembra 2019 bolo najvyššiemu súdu predložené podanie odsúdeného C. T. o návrhu na odňatie a prikázanie veci a všeobecná námietka zaujatosti voči všetkým sudcom Okresného a Krajského súdu v Trnave (č. I. 73), ktoré sa obsahovo zhodovalo so spomínaným podaním. Nakoľko bol spisový materiál najvyššiemu súdu predložený bez akýchkoľvek príslušných vyjadrení sudcov, bolo potrebné spis vrátiť ako predčasne predložený.

Dňa 17. septembra 2020 bol najvyššiemu súdu opätovne predložený spisový materiál, doplnený o príslušné vyjadrenia sudcov Okresného súdu Trnava (č. I. 80) a taktiež aj Krajského súdu v Trnave (č. I. 84, 85, 86 - 117), z ktorých vyplýva, že sa sudcovia necítia byť vo veci zaujatí.

Najvyšší súd, ako súd príslušný podľa § 23 ods. 1 veta za bodkočiarkou Trestného poriadku na rozhodnutie o delegácii veci najbližšie spoločne nadriadený súd pre krajský a súd prvého stupňa, preskúmal predložený spisový materiál a zistil, že nie je daný zákonný dôvod na odňatie tejto trestnej veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu.

V zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa, o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon. Ústava Slovenskej republiky v článku 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj odsúdenému právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi. Na rozhodnutie o odňatí veci, vecne a miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Trestného poriadku musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

Medzi dôležité dôvody, okrem iného, nepochybne patrí aj požiadavka zabezpečenia spravodlivého procesu vykonaného nestranným súdom. Záruku, že vo veci bude konať nestranný súd, poskytuje odsúdenému článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj právo na nestranného sudcu.

Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov alebo predpojatosti. Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack v. Belgicko - rozsudok ESĽP z 1. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok ESĽP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsko - rozsudok ESĽP z roku 1994).

V prípade ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti procesne činných sudcov, potom nie je možné vysloviť, že sú u nich dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu, či dôvodov na ich vylúčenie.

Po ozrejmnení všetkých príslušných zákonných ustanovení, ako aj judikatúry týkajúcej sa predmetnej problematiky, venoval najvyšší súd osobitú pozornosť obsahovej stránke spisového materiálu. Zo spisového materiálu všeobecne a ani z podania odsúdeného osobitne však nevyplývajú skutočnosti oprávňujúce odňatie veci Okresnému súdu Trnava a prikázanie inému súdu. Odsúdený vo svojom podaní neuviedol žiaden relevantný argument potvrdzujúci jeho tvrdenia o možnej zaujatosti sudcov Okresného a Krajského súdu v Trnave. Práve naopak, obsah podania tvoria všeobecné tvrdenia, ničím neopodstatňujúce odňatie veci. Okrem iného sa odsúdený vo svojom podaní zaoberal aj teoretickou materiou, týkajúcou sa dôležitého dôvodu pre odňatie veci, ktorú zrejme prevzal z odbornej literatúry.

Odsúdený svoj návrh na odňatie a prikázanie veci založil aj na skutočnosti, že má trvalé bydlisko v F., a preto sa dožadoval, aby bola predmetná trestná vec prikázaná konkrétne Okresnému súdu Nitra. K uvedenému je potrebné uviesť, že za určitých okolností môže nastať situácia, kedy by sa veľká vzdialenosť medzi miestom trvalého bydliska odsúdeného a miestom súdu, na ktorom prebieha konanie mohla javiť ako dôležitý dôvod pre odňatie a prikázanie veci. Nakoľko v takomto prípade by veľká vzdialenosť mohla vplývať na hospodárnosť konania a taktiež by mohla ovplyvniť dĺžku konania. Na tento prípad sa takáto situácia rozhodne nevzťahuje. Vzhľadom na to, že vzdialenosť medzi miestom trvalého pobytu odsúdeného a príslušného Okresného súdu Trnava je iba o približne 25 kilometrov väčšia ako vzdialenosť medzi miestom trvalého pobytu odsúdeného a požadovaného Okresného súdu Nitra. Z uvedeného je možné vydedukovať logický záver, že 25 kilometrov v prospech Okresného súdu Nitra nemôže odôvodňovať delegáciu veci tomuto súdu. Okrem toho je potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, že ak by došlo k delegácii veci na iný okresný súd, ten by musel predmetnú vec nanovo naštudovať, čo by rozhodne predĺžilo dĺžku konania. Je teda možné konštatovať, že Okresný súd Trnava dokáže zabezpečiť rovnakú ochranu práv odsúdeného ako o 25 kilometrov bližší Okresný súd Nitra, ktorý by v prípade delegácie veci musel naštudovať spis, čoho následkom by bolo ovplyvnenie rýchlosti konania a v neposlednom rade aj hospodárnosti konania.

Pokiaľ ide o námietku odsúdeného, že nebol dodržaný zákonný postup, nakoľko nebol upovedomený, že súd zo dňa 20. júna 2019 bol odročený. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že nie je možné vyvodiť zaujatosť sudcu z dôvodu, že odsúdenému nebolo doručené oznámenie o odročení verejného zasadnutia.

Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu teda konštatuje, že neexistujú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania, sudcov príslušných konať a rozhodovať v trestnej veci odsúdeného. A nezistil žiadne skutočnosti čo i len naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti týchto sudcov, pričom len predpokladaný subjektívny názor odsúdeného o možnom narušení objektivity rozhodovania súdu, a to bez prilehavých relevantných argumentov, resp. vychádzajúc len zo subjektívneho pocitu odsúdeného, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcov z konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 31 Trestného poriadku, a teda ani dôležitým dôvodom na odňatie veci. Dôležitým dôvodom na odňatie veci nemôže byť ani skutočnosť, že súd, ktorý odsúdený požaduje je o 25 kilometrov bližšie od miesta jeho trvalého bydliska ako súd, na ktorom prebieha konanie.

Na podklade týchto skutočností možno preto konštatovať, že najvyšší súd doposiaľ nezistil žiaden dôležitý dôvod, ktorý by odôvodňoval odňatie veci príslušnému súdu. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.